

Tabulky s žebříčky největších znečišťovatelů podle IRZ pro Zlínský kraj (hlášení za rok 2008)

V kolonce „Trend“ je vždy označeno, zda příslušná provozovna v porovnání s rokem 2007 úniky či přenosy škodlivých látek zvýšila či snížila. Pomlčka je u firem, které minulý rok neohlašovaly, vlnovka znamená přibližně stejný údaj jako v loňském roce.

Tabulka 1 – rakovinotvorné látky

Pořadí provozoven podle množství látek či jejich sloučenin klasifikovaných IARC (Mezinárodní agenturou pro výzkum rakoviny) jako **karcinogenní (1)** obsažených v celkových únicích do **ovzduší, vody a půdy** podle dat zveřejněných v Integrovaném registru znečišťování za rok 2008 (<http://www.irz.cz>). Do **skupiny 1** náleží následující chemické látky anebo jejich sloučeniny ohlašované do IRZ: **arsen, azbest, benzen, ethylenoxid, formaldehyd, chrom, kadmium a vinylchlorid**.

Poř.	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v kg	Trend
1.	DEZA, a.s., Valašské Meziříčí	DEZA, a.s., Valašské Meziříčí	Valašské Meziříčí	9497	↑
2.	Moravská vodárenská, a.s.	ČOV Zlín-Malenovice	Zlín	269	-
3.	Zemědělské družstvo Olšava	velkokapacitní kravín	Sehradice	238	↑
4.	TOMA, a.s.	ČOV Otrokovice	Otrokovice	93	↓
5.	Moravská vodárenská, a.s.	ČOV Luhačovice	Luhačovice	13	-
6.	Teplárna Otrokovice a.s.	Teplárna Otrokovice	Otrokovice	11	↓

Tabulka 2 – rakovinotvorné, možná či pravděpodobně rakovinotvorné

Pořadí provozoven podle množství látek či jejich sloučenin klasifikovaných IARC (Mezinárodní agenturou pro výzkum rakoviny) jako **karcinogenní (1), pravděpodobně (2A) a možná (2B) karcinogenní pro člověka** obsažených v celkových únicích do **ovzduší, vody a půdy** podle dat zveřejněných v Integrovaném registru znečišťování za rok 2008 (www.irz.cz). Do **skupiny 1** náleží tyto chemické látky nebo jejich sloučeniny ohlašované do IRZ: **arsen, azbest, benzen, ethylenoxid, formaldehyd, chrom, kadmium a vinylchlorid**. Do **skupin 2A a 2B** náleží tyto chemické látky nebo jejich sloučeniny hlášené do IRZ: **1,2,3,4,5,6-hexachlorcyklohexan (HCH), 1,2-dichlorethan (DCE), dichlordifenyltrichlorethan (DDT), dichlormethan (DCM), ethylbenzen, heptachlor, hexachlorbenzen (HCB), chloralkany (C10-13), chlordan, chlordecon, lindan, mirex, naftalen, nikl, olovo, polychlorované bifenyly (PCB), rtuť, styren, tetrachlorethylen, tetrachlormethan (TCM), toxafen, trichlorethylen a trichlormethan**.

Poř.	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v kg	Trend
1.	DEZA, a.s., Valašské Meziříčí	DEZA, a.s., Valašské Meziříčí	Valašské Meziříčí	64861	↑
2.	TEiKO spol.s r.o.	TEiKO spol. s r.o.	Spytihněv	13521	↑
3.	Groz-Beckert Czech s.r.o.	Valašské Klobouky	Valašské Klobouky	5940	↓
4.	L.A.S.T., spol. s r.o.	Tečovice	Tečovice	5005	↓
5.	Radomír Trecha - Compact	Radomír Trecha	Otrokovice	4670	↑
6.	HOBAS CZ spol. s r.o.	HOBAS CZ spol. s r.o.	Uherské Hradiště	3035	↓
7.	FORM, spol.s r.o.	Laminovna Střelná	Horní Lideč	3029	↑
8.	BKP GROUP, a.s.	BKP GROUP, a.s.	Uherský Brod	2431	↑
9.	BROLA, spol. s r.o.	Laminovna, výkrm brojlerů	Zlín	2400	↑
10.	PONY PLAST s.r.o.	laminovna	Otrokovice	1983	↑

Tabulka 3 – reprotoxické látky (bez oxidu uhelnatého)

Průmyslové provozy, které v roce 2008 vypustily nejvíce **reprotoxických** látek (poškozujících rozmnožování), **kromě oxidu uhelnatého**. Zařazení látek mezi **reprotoxické** vychází z hodnocení EPA státu Kalifornie¹ a z profilů látek uvedených na internetových stránkách Integrovaného registru znečišťování v roce 2006. Mezi reprotoxické jsme na základě zmíněných dokumentů zařadili následující látky: **1,2,3,4,5,6-hexachlorcyklohexan (HCH), arsen, benzen, benzo(g,h,i)perylene, dichlordifenyiltrichlor-ethan (DDT), di-(2-ethyl hexyl) ftalát (DEHP), diuron, ethylenoxid, fluoranthen, hexachlorbenzen (HCB), chlordecon, chrom, kadmium, mirex, nonylfenol a nonylfenoethoxyláty, organické sloučeniny cínu, oxid uhelnatý, pentachlorbenzen, polycyklické aromatické uhlovodíky (PAU), polychlorované bifenyly (PCB), polychlorované dioxiny + furany (PCDD/F), rtuť, simazin, toluen, toxafen, tributylcín a jeho sloučeniny, trifenylicín a sloučeniny a xyleny.**

Poř.	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v kg	Trend
1.	DEZA, a.s., Valašské Meziříčí	DEZA, a.s., Valašské Meziříčí	Valašské Meziříčí	9560	↑
2.	SVITAP J. H. J. spol. s r. o.	Divize 5	Chropyně	424	-
3.	Moravská vodárenská, a.s.	ČOV Zlín-Malenovice	Zlín	277	-
4.	Fatra, a.s.	provozovna Chropyně	Chropyně	132	↓
5.	TOMA, a.s.	ČOV Otrokovice	Otrokovice	97	
6.	Teplárna Otrokovice a.s.	Teplárna Otrokovice	Otrokovice	24	↓
7.	Moravská vodárenská, a.s.	ČOV Luhačovice	Luhačovice	20	-
8.	Slovácké vodárny a kanalizace, a.s.	ČOV Uh. Brod	Uherský Brod	2	↓

Tabulka 5 – mutagenní látky

Pořadí provozoven podle množství látek či jejich sloučenin klasifikovaných jako **mutagenní** obsažených v celkových únicích do **ovzduší, vody a půdy** podle dat zveřejněných v IRZ za rok 2008 (www.irz.cz). Zařazení látek mezi mutagenní vychází z profilů látek uvedených na internetových stránkách IRZ v roce 2008. Do skupiny mutagenních látek patří tyto chemické látky nebo jejich sloučeniny ohlašované do IRZ: **alachlor, anthracen, 1,2-dichlorethan, diuron, ethylenoxid, fenoly, formaldehyd, mirex, polycyklické aromatické uhlovodíky (PAU), trifluralin, trichlorethylen a vinylchlorid.**

Poř.	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v kg	Trend
1.	Zemědělské družstvo Olšava	velkokapacitní kravín	Sehradice	238	↑
2.	DEZA, a.s., Valašské Meziříčí	DEZA, a.s., Valašské Meziříčí	Valašské Meziříčí	48	↑

Tabulka 6 – skleníkové plyny

Pořadí provozoven podle množství **skleníkových plynů** v přepočtu na jejich potenciál přispívat ke skleníkovému efektu v celkových únicích do ovzduší podle dat zveřejněných v IRZ za rok 2008 (<http://www.irz.cz>). Údaje jsou v tunách.

Poř.	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v tunách	Trend
1.	Teplárna Otrokovice a.s.	Teplárna Otrokovice	Otrokovice	432702	↓
2.	DEZA, a.s., Valašské Meziříčí	DEZA, a.s., Valašské Meziříčí	Valašské Meziříčí	317938	~
3.	Atel Energetika Zlín s.r.o.	Atel Energetika Zlín s.r.o. - Teplárna Zlín	Zlín	280836	~

Tabulka 7 – plyny způsobující kyselý srážky

Tyto průmyslové provozy vypustily v roce 2008 v nejvíce plynů způsobujících kyselý srážky (**amoniaku, oxidů dusíku, oxidů síry, fluorovodíku a chlorovodíku**):

Poř.	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v kg	Trend
1.	Teplárna Otrokovice a.s.	Teplárna Otrokovice	Otrokovice	2952011	↓
2.	DEZA, a.s., Valašské Meziříčí	DEZA, a.s., Valašské Meziříčí	Valašské Meziříčí	1455064	↓
3.	Atel Energetika Zlín s.r.o.	Atel Energetika Zlín s.r.o. - Teplárna Zlín	Zlín	899857	↓
4.	CS CABOT, spol. s r.o.	CS CABOT	Valašské Meziříčí	438384	↑
5.	CTZ s.r.o.	CTZ s.r.o. - Kotelna na tuhá paliva	Uherské hradiště	246234	↑
6.	SCHOTT CR, a.s.	STV Glass a.s.	Valašské Meziříčí	112865	-
7.	ZEVOS a.s.	Výroba vepřového masa	Kunovice	65503	-
8.	Zemědělská akciová společnost Nivnice	Zemědělská akciová společnost Nivnice	Nivnice	59369	~
9.	SZP Těšnovice a.s.	SZP Těšnovice a.s.	Kroměříž	40622	↓
10.	Agroječmínek s.r.o.	Experimentální závod Chropyně	Chropyně	33610	~

Tabulka 8 – látky nebezpečné pro vodní organismy

Tyto průmyslové provozy vypustily v roce 2008 **do vody** nejvíce **látek nebezpečných pro vodní organismy**. Látky byly vybrány podle R-vět. Současně byly vybrány pouze látky, pro které se nahlašují emise do vody.

(1,2,3,4,5,6-hexachlorcyklohexan (HCH), arzen a sloučeniny, atrazin, bromované difenylétery (PBDE), DDT, diuron, endosulfan, endrin, heptachlor, hexachlorbenzen, chloralkany (C10-13), chlordan, chlordecon, chlorfenvinfos, chlorpyrifos, chrom a sloučeniny, isodrin, isoproturon, kadmium a sloučeniny, kyanidy, lindan (γ-HCH), měď a sloučeniny, mirex, naftalen, nikl a sloučeniny, nonylfenol a nonylfenolethoxyláty, olovo a sloučeniny, pentachlorbenzen (PeCB), polycyklické aromatické uhlovodíky (PAU), polychlorované bifenyly (PCB), rtuť a sloučeniny, simazin, sloučeniny organocínu, toxafen, tributylcín a sloučeniny, trifenylcín a sloučeniny, trifluralin a zinek a sloučeniny).

Poř.	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v kg	Trend
1.	Moravská vodárenská, a.s.	ČOV Zlín-Malenovice	Zlín	1439	-
2.	TOMA, a.s.	ČOV Otrokovice	Otrokovice	437	↑
3.	DEZA, a.s., Valašské Meziříčí	DEZA, a.s., Valašské Meziříčí	Valašské Meziříčí	415	↓
4.	Moravská vodárenská, a.s.	ČOV Luhačovice	Luhačovice	77	-
5.	Slovácké vodárny a kanalizace, a.s.	ČOV Uh. Brod	Uherský Brod	57	↓
6.	Teplárna Otrokovice a.s.	Teplárna Otrokovice	Otrokovice	11	↓

Tabulka 9 – perzistentní organické látky (POPs)

Tyto průmyslové provozy v roce 2008 vypustily anebo předaly jinam nejvíce **POPs**, jež vznikly jako vedlejší produkt jejich provozu, uvedených **na seznamech Stockholmské úmluvy a POPs protokolu ke Konvenci o dálkovém přenosu škodlivin v ovzduší (dioxinů, PCB a hexachlorbenzenu)**, rozšířené o **hexachlorbutadien (HCBd), pentachlorbenzen a organické sloučeniny cínu**, s výjimkou množství PCB a polybromovaných difenyléterů (PBDE) v odpadech, jež podle našeho odhadu nemusely vzniknout jako vedlejší produkt výroby v provozech. Pro dioxiny byla ještě sestavena zvláštní tabulka.

Poř.	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v kg	Trend
1.	Fatra, a.s.	Fatra, a.s. provozovna Chropyně	Chropyně	205,00	↑
2.	Moravská vodárenská, a.s.	ČOV Luhačovice	Luhačovice	5,74	-

Tabulka 10 – rtuť a její sloučeniny

Tyto průmyslové provozy v roce 2008 vypustily v emisích **do ovzduší a do vody** nejvíce **rtuti a jejích sloučenin**:

Poř.	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v kg	Trend
1.	Teplárna Otrokovice a.s.	Teplárna Otrokovice	Otrokovice	13	↑
2.	Moravská vodárenská, a.s.	ČOV Zlín-Malenovice	Zlín	9	-
3.	TOMA, a.s	ČOV Otrokovice	Otrokovice	4	↑
4.	Moravská vodárenská, a.s.	ČOV Luhačovice	Luhačovice	1	-

Tabulka 11 – rtuť a její sloučeniny (v emisích a odpadech)

Průmyslové provozy, které v roce 2008 vypustily anebo **v odpadech** předaly nejvíce **rtuti a jejích sloučenin**:

Poř.	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v kg	Trend
1.	DEZA, a.s., Valašské Meziříčí	DEZA, a.s., Valašské Meziříčí	Valašské Meziříčí	195	↑
2.	Teplárna Otrokovice a.s.	Teplárna Otrokovice	Otrokovice	33	↓
3.	Atel Energetika Zlín s.r.o.	Teplárna Zlín	Zlín	17	↑
4.	Moravská vodárenská, a.s.	ČOV Zlín-Malenovice	Zlín	15	-
5.	TOMA, a.s	ČOV Otrokovice	Otrokovice	4	↑
6.	Moravská vodárenská, a.s.	ČOV Luhačovice	Luhačovice	1	-

Tabulka 10 – styren

Pořadí provozoven podle množství **styrenu** v celkových únicích **do ovzduší**:

Poř.	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v kg	Trend
1.	TEiKO spol.s r.o.	TEiKO spol. s r.o.	Spytihněv	13521	↑
2.	L.A.S.T., spol. s r.o.	Tečovice	Tečovice	5005	↓
3.	Radomír Trecha - Compact	Radomír Trecha	Otrokovice	4670	↑
4.	HOBAS CZ spol. s r.o.	HOBAS CZ spol. s r.o.	Uherské Hradiště	3035	↓
5.	FORM, spol.s r.o.	Laminovna Střelná	Horní Lideč	3029	↑
6.	BKP GROUP, a.s.	BKP GROUP, a.s.	Uherský Brod	2431	↑
7.	BROLA, spol. s r.o.	Laminovna, výkrm brojlerů	Zlín	2400	↑
8.	PONY PLAST s.r.o.	laminovna	Otrokovice	1983	↑
9.	LAM - PLAST, spol. s r. o.	LAM - PLAST, spol. s r. o.	Střížovice	1166	↓
10.	L.A.S.T., spol. s r.o.	laminovna Napajedla (areál SLAVIA)	Napajedla	980	-

Tabulka 11 - formaldehyd

Tyto průmyslové provozy v roce 2008 vypustily **do ovzduší** nejvíce **formaldehydu**:

Poř.	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v kg	Trend
1.	Zemědělské družstvo Olšava	velkokapacitní kravín	Sehradice	238	↑

¹ State of California EPA - Office of Environmental Health Hazard Assessment 2006: Safe Drinking Water and Toxic Enforcement Act of 1986 - Chemicals Known to the State to Cause Cancer or Reproductive Toxicity, 29.IX.06. Proposition 65. Available at: http://www.oehha.ca.gov/prop65/prop65_list/Newlist.html#list